

НЕ ЗАБРАВЯЙТЕ, НО НЕ ОТМЪЩАВАЙТЕ!

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ПРАВДА

Брой 14 • год. CIII • 25 юли 2024 г. • цена 1 лев

www.stdbg.org

Печатно издание: ISSN 1313-7611 • Онлайн издание: ISSN 2815-2638

ВЕЛИЧИЕ И ТРАГИЗЪМ НА ИЛИНДЕНСКО-ПРЕОБРАЖЕНСКОТО ВЪСТАНИЕ

История на воеводата Стоян Камилски

ГЕОРГИ ДИМИТРОВ,
ЧЛЕН НА ЦР НА СДБ

За въстанието на поробеното българско население в Македония и Тракия е писано много. Известни са и голяма част от неговите водачи – войводите, застанали в българската история и народната памет редом с апостолите на Априлската епопея. Е, нямаше си това въстание ярък летописец като Захари Стоянов, нямаше своите международни защитници като Макгахан и Гладстон, като Толстой и Тургенев, като Юго и Зола, нямаше и този непосредствен съдбовен резултат, какъвто беше Руско-Турската война и Освобождението на България. За каузата на героите от 1903 г. трябваше да се водят още дълги битки, че и няколко кървави войни, които сбъднаха мечтите за свобода и обединение на българския народ само частично, но донесоха и много човешка мъка и национална покруса. Батак и Перущица остават завинаги печални символи на мъченичеството, но Април 1876 е белязан по-скоро като еманация на величието на пробудилия се народ, докато Илинденско-Преображенското въстание е свързано като че ли повече с трагизма на нереализирания идеал. И с Гоце, Даме, Гьорче и другарите им, разбира се, които заслужено застанаха във вечния строй на народните герои.

Точно тук, мисля си вече от години, има нещо недоизказано. Нещо не достига, нещо се къса в масовото познание за събитията и действащите лица от онова време. И до днес, в разговори на тази тема срещам едно неосъзнато или непросветено географско и политическо идентифициране на този забележителен исторически акт само с Илинден и Македония. Не само в масовото съзнание, така е и в литературата, в народния епос, в мемоаристиката, че даже и в историографията. Какво има да се чуда всъщност! Аз самият, който съм стопроцентов тракиец и по майчина, и по бащина линия и вероятно съм един от малкото българи, който няма никаква македонска връзка в рода си, сравнително до скоро не знаех много, принавам си, за Преображение и Петрова нива и Странджанското Оборище. Е, знаех за политическите ръководители на този „клон“ на въстанието Михаил

Герджиков и Лазар Маджаров (но и те са по-известни като македонски поборници), за капитан Стамат Икономов, донякъде за Георги Кондолов. А колко хора извън Странджа са чували между впрочем за Кондолов – създателя на първите чети в района, най-обичания войвода, безусловно признатия от народа негов автентичен водач? Колцина са чували за Дико Джелебов, Лефтер Мечев, Янко Стоянов, Христо Арнаудов, Стоян Петров, Пеню Шиваров, Лазо Лазов, Яни Попов, Димитър Халачев, Пано Ангелов, Киро Узунов, Стоян Топузов, Цено Куртев, Пею Шишманов, Петър Ангелов...?

В тази редица на прославени, но неизвестни за широката общественост или позабравени войводи е и дядо ми Стоян Камилски. Фрагментарни, като цяло повтарящи се, но понякога и противоречиви сведения за него могат да се открият в специализираната литература. В Държавния архив, автентични документи за Камилски не се намериха. Слава богу, един надпис на паметната плоча и един портрет в музея на Петрова нива, редом до Кондолов, Герджиков, Маджаров, Икономов и Джелебов, пазят жива паметта му – поне в Малко Търново и околностите и сред част от тракийската общност. Благодарение на кмета Иван Иванов, от няколко години започнаха също да споменават името му на митинга-заря на „Странджанското Оборище“. Водих там внуците, видяха и чуха всичко това, но да им разкажа повече за светлите страници от семейната и националната история се чувствам длъжен. Поех такъв ангажимент и към приятелите от ръководството на Съюза на Тракийските дружества в България.

В дълг съм основно към покойния

си баща. Стоян Камилски ми е всъщност прадядо – дядо по майчина линия на баща ми Димитър, баща на баба ми Ирина. Част от написаното по-долу е по разкази на отца. Тези разкази и една снимка от семейния архив са запечатани в паметта ми образа на един симпатичен старец с черни мустаци, бабунче и калпак на главата. Даже не знам дали това е спомен или представа за дядо Стоян. Макар че са ме водили като малък в Малко Търново докато той е бил още жив, не съм сигурен дали този образ е плод

на детската ми памет или на сетнешното ми въображение. Що се отнася до комитската дейност на Стоян Камилски, даже баща ми не знаеше твърде много за нея. Е, знаеше, че дядо му е участвал във въстанието, виждал беше оръжие въкъщи, нетипично за един скромен и беден каруцар, помнеше дотури истории за избити турци, звучащи невероятно в устата на този благ човек. Разпращах ми как вечер, излизайки пийнал от кръчмата, където задължително се е отбивал след изнурителния дневен труд, е успявал някак си да се качи на каручката, „паркирана“ пред вратата, а конят сам е намирал пътя до дома. Ето и това е шрих от портрета на „късия“ дядо Стоян. Около бурното му минало обаче винаги витаеше някаква мистика. То и впоследствие не се повдигна много завесата, а някои неща изрових за жалост едва след смъртта на татко.

Малко предистория

Всичко започна всъщност след като баща ми се пенсионира и се установи трайно в Бургас. На сбирка на Тракийските дружества, някъде през втората половина на деведесетте години на миналия век, баща ми пуснал бележка към тогавашния председател Костадин Карамитрев с приблизително следния текст: „Казвам се Димитър Димитров, внук съм на комитата Стоян Камилски от Малко Търново, можем ли да поговорим насаме след срещата?“. Карамитрев му върнал бележката, на която пишело: „Стоян Камилски не е комита, а ВОЙВОДА!“. Видели се, поговорили си за Камилски, въстанието и тракийците. Като чух това, в мен се надигна непознат дотогава познавателен плам, смесица от историческо любопитство и родова гордост.

Продължава на 6-а стр.

НОВО ИЗСЛЕДВАНЕ ЗА ТРАКИЙСКИТЕ БЕЖАНЦИ

На стр. 5

Община Малко Търново
Съюз на тракийските дружества в България
Регионален съвет на тракийските дружества – Бургас

Ви канят на Национално честване на 121-та годишнина на Илинденско-Преображенското въстание, под почетния патронаж на Румен Радев, Президент на Република България

на 17 август 2024 г. (събота) в местност Петрова нива

ПРОГРАМА

- 13.00 ч. Изложба „Бележити годишнини в тракийското движение“
- 13.00-18.00 ч. Детска работилница „Аз съм българче“
- 13.00 ч. Туристически поход: Петрова нива – река Велека – параклис „Св. Илия“ – село Стоилово (тук на 19.08.1903 г. е даден първият сигнал за Преображенското въстание с скърпената бомба от воеводата Дико Джелебов) – Петрова нива, продължителност около 3 часа 30 минути
- 13.30 ч. Изложба на стари оръжия, участвали в Илинденско-Преображенското въстание, сдружение „Национален съюз Езиление“, дружество „Тракия“
- 14.00-16.00 ч. Научна конференция на тема: „Тракийският научен институт – изследовател и пазител на тракийската памет (По случай 90 г. от създаването му)“
- 16.00 ч. Посрещане на участниците в тракийския поход „По стъпките на преобразенци“
- 16.30 ч. Открит урок по история: „Стоян Шивачев – първият историограф на Малко Търново и Тракия“ с историка Стоян Райчевски
- 17.00 ч. Танцова „обиколка“ из България с фолклорни танцови клубове: „Аратлии“, „Бурас“, „Медено котле“, „Лазур“, „Огън“, „Настроение“ и оркестър „Жарова“
- 20.00 ч. Заупокойна молитва в памет на загиналите преобразенци в храм-костница „Света Петка“
- 20.30 ч. Откриване на възпоменателното тържество пред мемориала. Заря-проверка
- 21.40 ч. Празничен концерт с участието на странджанските народни певци: Манол Михайлов, Жечка Спанинова, Костадин Михайлов, Ирина Станкова, Лазар Набантов, Стойко Василев и оркестър „Жарова“

ПОКАНА

ЗА УЧАСТИЕ В ПОХОДА НА ТРАКИЙСКА НАЦИОНАЛНА ИНИЦИАТИВА „ПО ПЪТЯ НА ПРЕОБРАЖЕНЦИ“

Уважаеми тракийци, членове на Съюза на тракийските дружества в България,

Каним Ви да се включите в Шестия тракийски поход „По пътя на преобразенци“ на 17 август 2024 г. Той се организира по повод 121 г. на Илинденско – Преображенското въстание.

Целта е съхранение на паметта за участниците във въстанието, завещащи ни достоен урок по родолюбие и патриотизъм.

Походът започва и завършва на Петрова нива, известна като Странджанското Оборище. Участниците в него се посрещат от председателя на СТДБ и кмета на Малко Търново.

Националното честване ще се проведе на 17 август 2024 г. на Петрова нива.

Очакваме Ви пред Паметника на Петрова нива от 09.00 ч. до 09.30 ч., от където ще стартира походът.

За информация: Димо Карабелов 0885/32-89-91

ГЕОСТРАТЕГИЯТА И ВИЗИЯТА ЗА БЪДЕЩЕТО НА ЧОВЕШКАТА ЦИВИЛИЗАЦИЯ В ТВОРЧЕСТВОТО НА ТОДОР НЕДЕВ, ДОКТОР НА ПОЛИТИЧЕСКИТЕ И НА СОЦИОЛОГИЧЕСКИТЕ НАУКИ, ПОЧЕТЕН ПРОФЕСОР НА БАПЕ И ЕАПЕ

По случай предстоящата 80-та годишнина от рождението му на 20 август 2024 г.

КАПИТАН I РАНГ О. Р., ПРОФЕСОР,
ДОКТОР НА ПСИХОЛОГИЧЕСКИТЕ НАУКИ,
ИНЖЕНЕР ИЛИЯ ПЕТРОВ ПЕЕВ

Източна притча: Първо трябва да бъде възпитанието, после образованието

Професор от физико-математическия факултет на един източен университет решил да преподаде на студентите запомнящ се за цял живот урок. Написал на дъската голяма цифра 1 и поглеждалки към студентите, обяснил:

– Това е Вашата Човечност! Най-необходимото в живота качество!

После до цифрата 1 написал цифрата 0 и казал:

– Това са Вашите Достижения, които заедно с Човечността са Ви облагородили 10 пъти.

Още една 0 – Опитът, с който човек става „100“.

И така добавял 0 след 0 – Предпазливост, Любав, Успех.

Професорът казал: Всяка добавена 0 облагородява човека 10 пъти.

Изведнъж той изтрил цифрата 1, стояща в началото на реда цифри.

На дъската останали безполезни, нищо не значещи нули.

Професорът казал: Ако у Вас няма Човечност, останалото нищо не струва.

Първото нещо, което най-силно те привлича при запознаването с почетен професор Тодор

– Възхищавам се на неговата много добра памет. Той е съвестен, честен и скромен. Нашият приятел Тодор Недев Недев е дал много, съвестно и всеотдайно за нас, за държавата и народа!

Тодор Недев Недев: Доцент; доктор на политическите науки, ИС при РАН, РФ 2011 г., доктор на социологическите науки, Санкт-Петербург, 2005 г.; доктор по социология при ИС– БАН, 2001 г.; бивш преподавател във ВВМУ „Н.Й.Вапцаров“, гр. Варна и във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ от основаването на университета. Член е на Съюза на учените в България (СУБ) и на УС на Международната асоциация за съдействие на диалога и сътрудничеството между културите и цивилизациите – РАН, Москва, и ЮНЕСКО. Автор е на учебници и монографии в областта на социологията и политиката и на над 150 студии и статии на български и руски език.

Почетен професор Тодор Недев Недев, Д.Н.: Всеотдайно, Възрожденско служене на обществото. Експертът по геополитика, геостратегии и ге-

но-политическа, научно-изследователска и преподавателска дейност. Чел е лекции във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ – Варна и ВСУ „Черноризец Храбър“ – Варна. Участвал е в работата на между-

дународни конгреси по философия и социология и на конгрес на Международното Олимпийско движение.

Публикуваните монографии, студии, учебници и статии на Тодор Недев Недев продължават да са актуални не само в университетите, но и в обществено-политическия живот и държавното управление.

Нека да направим кратък обзор на някои от издадените научни трудове на Тодор Недев Недев:

I. Монографията „И ние, българите, сме дали нещо на света“.

Тодор Недев. И ние българите сме дали нещо на света. Иван Вазов. Второ издание. Университетско издателство ВСУ „Черноризец Храбър“. Варна, 2017, стр. 221. Посвещава се на създаването на ЕС и приемането на България в него. ISBN 9789547153745.

В монографията са разгледани:

- Приносът на българските граждани в световната човешка цивилизация;
- Миналото и настоящето на РБ;
- България като равноправен член на ЕС;
- Глобалните и регионални проблеми, пред които е изправен светът и нашата страна;
- Толерантността и нетолерантността в международните отношения;
- Еволюцията на труда и капитала и генезиса на новата социално-икономическа система – икономика и общество на знанието;
- Обединена Европа – новата регионална сила на света и нейните основни институции;
- Диалогът и сътрудничеството между културите и цивилизациите в света – състояние и проблеми.

Към монографията са приложени и последните научни изследвания на видните български учени и на световноизвестните изследователи на древното минало на нашите земи – проф. Робърт Бовал и проф. Норман Дейвис от Оксфордския университет. Приложени са и цветни илюстрации на най-старото златно съкровище в света – Варненското.

II. Монографията „Залезът на Запада и изгрева на Изтока“

Тодор Недев. Залезът на Запада и изгрева на Изтока. УИ на ВСУ „Черноризец Храбър“. Варна, 2017, стр. 232. ISBN 978-954-715-010-3.

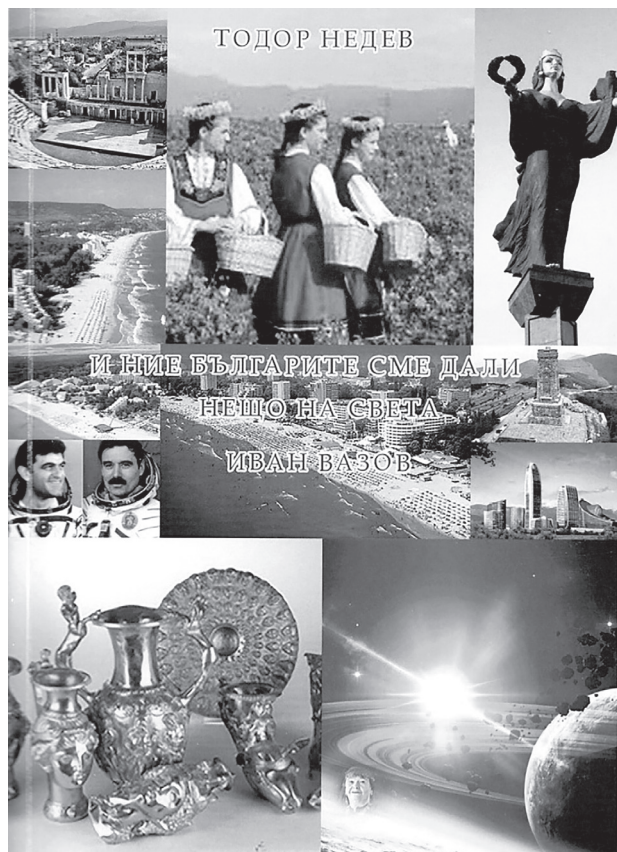
Монографията е проект по линия на ЮНЕСКО и РАН, Москва, РФ.

Съдържание на монографията:

1. Увод.
2. Залезът на западната цивилизация и изгрева на Изтока. Демографски проблеми.

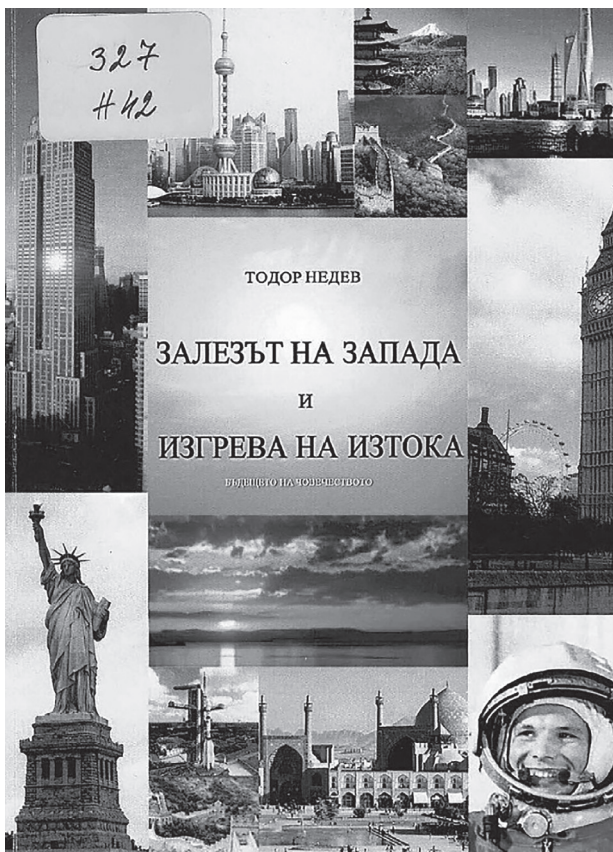

Тодор Недев Недев, Д.Н.: Почетен професор на Българската асоциация на професорите емерити (БАПЕ) и почетен професор на Европейската асоциация на професорите емерити (ЕАПЕ, europemeriti.org)

Недев Недев от Варна, е неговата човечност, харизматичност и нравствена извисеност. Веднага те покоряват природната му интелигентност и доброта. Постепенно разбираш за неговото всеотдайно, Възрожденско служене на обществото, с което дава пример на младите хора, държавниците и политиците.

Много точни обобщения за достойнствата и личните качества на Тодор Недев направи неговият дългогодишен приятел Здравко Пеев, който фотографира, филмира и документира публичните му изяви:

опрогнози в творчески размишления за щастливото и мирно бъдеще на човешката цивилизация!

Солидното образование на Тодор Недев Недев е предпоставка за успешна преподавателска и научно-изследователска работа. Той е завършил специалностите „Философия“ и „История“ в СУ „Св. Климент Охридски“, както и специализация „Социално управление“ в Академията за обществени науки и социално управление. Има специализация „Военнополитическа и психологическа дейност“ във ВА „Г. С. Раковски“, София.

Занимава се с отговорна държавна, обществе-

ГЕОСТРАТЕГИЯТА И ВИЗИЯТА ЗА БЪДЕЩЕТО НА ЧОВЕШКАТА ЦИВИЛИЗАЦИЯ В ТВОРЧЕСТВОТО...

Продължава от 2-а стр.

3. Икономически проблеми на капитализма. 375 години от Първата световна икономическа криза. „Капиталът“ на Карл Маркс и прогнозите на днешните кризи в света.

4. Капитализмът на информационното общество като система изпадна в поредната си циклична и системна криза без своя антипод. Системата на държавния социализъм в СССР и Източна Европа.

5. Кризата в развитите западни страни – нестандартна политическа равностметка от 2011 до 2015 година.

6. ЕС – Съюз на национални държави или Федерация – Европейски съединени щати (ЕСЩ) и САЩ – 2016 г.

7. Глобалната икономика през 2016 г.

8. Глобалната надпревара продължава между САЩ – локомотива на глобализацията и западна-

проблеми.

19. Послеслов: Живот ще има и след нас.

20. Литература.

III. Статията „БРИКС – съвременна цивилизационна алтернатива на човечеството“. В списание „Понеделник“, бр. 5/6 от 2015 г., стр. 59-71, Тодор Недев публикува статията „БРИКС – съвременна цивилизационна алтернатива на човечеството“.

<https://ponedelnik.bg/ponedelnik-5-6-web.pdf>

Геостратег и визионер

В заглавието на статията определихме почетния професор Тодор Недев Недев като **геостратег и визионер за бъдещето на човешката цивилизация и това не е случайно**. На основата на солиден анализ и синтез неговите трудове са изпълнени с прогнози, които се сбъдват.

За да не бъдем голословни, ще се спрем на

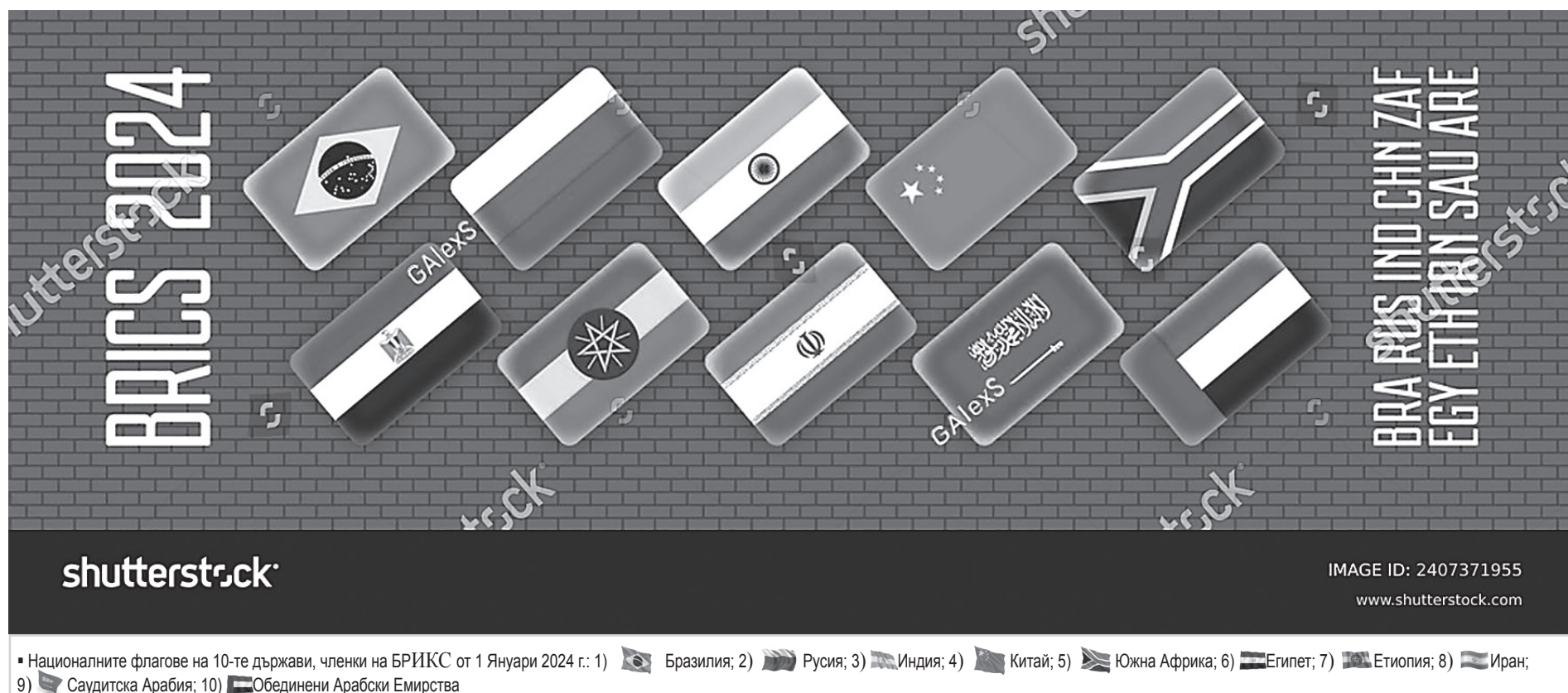
се развива БРИКС и да видим дали прогнозата на Тодор Недев се сбъдва.

БРИКС става все по-привлекателна общност и се разширява, наброява вече 10 държави. Пълноправни членове от 1 януари 2024 г. станаха Етиопия, Иран, Саудитска Арабия, Египет и Обединените арабски емирства.

Националните флагове на 10-те държави, членки на БРИКС от 1 Януари 2024 г.: 1) Бразилия; 2) Русия; 3) Индия; 4) Китай; 5) Южна Африка; 6) Египет; 7) Етиопия; 8) Иран; 9) Саудитска Арабия; 10) Обединени Арабски Емирства.

Общата площ на страните от БРИКС е 45 756 242 км², а общата численост на населението се оценява примерно на 3,64 млрд. души, което представлява около 31% от световната повърхност на сушата и около 45% от световното население.

От 1 януари 2024 г. ротационен председател на БРИКС е Русия, която ще организира XVI-та

shutterstock

IMAGE ID: 2407371955

www.shutterstock.com

■ Националните флагове на 10-те държави, членки на БРИКС от 1 Януари 2024 г.: 1) Бразилия; 2) Русия; 3) Индия; 4) Китай; 5) Южна Африка; 6) Египет; 7) Етиопия; 8) Иран; 9) Саудитска Арабия; 10) Обединени Арабски Емирства

та цивилизация и Китай – лидера на БРИКС – новата супер сила на XXI в.

С модела на пазарния социализъм, алтернатива на американския неолиберален модел на свободния пазар.

9. Глобалното затопляне и съдбата на съвременната цивилизация. Екологичната катастрофа на Земята е недалеч в бъдещето?

10. Петролните резерви на света намаляват. Нефтът в света стига до 2066 г.?

11. Залезът на американския век и доминация в света. Къде са 15-те трлн. долара дългове на САЩ?

12. Формулата „мултикултурализъм и интеграция“ на народите в Западна Европа?

13. Световни тенденции за 2030 г. Алтернативни светове.

14. Светът в началото на XXI век е относително по-богат, но богатствата му са несправедливо разпределени между хората.

15. Интелектуален регрес на западната цивилизация от XX век насам.

16. БРИКС – съвременната цивилизационна алтернатива на човечеството.

17. Факти за бедността в света.

18. Диалогът и сътрудничеството между културите и цивилизациите в света – състояние и

прогнозите, които Тодор Недев прави за развитието на БРИКС и тяхното съвременно реализиране след 10 години.

През първото десетилетие на XXI век се формира ново явление в световната икономика и политика – общността БРИКС (Бразилия, Русия, Индия, Китай и Република Южна Африка). БРИКС (BRICS) представлява акроним от имената на английски на държавите-основателки на новата общност (Brazil, Russia, India, China, South Africa), която вече е на четвърт век.

Акронимът БРИКС е въведен през 2001 г. от икономиста Джим О'Нийл, бивш инвестиционен директор на Международната компания за инвестиционно банкиране, който разглежда нарастващото икономическо влияние на държавите от новия формат и предвижда, че към средата на XXI век тези най-големи незападни икономики ще се превърнат в най-динамично развиващите се икономики в света, заедно със САЩ, ЕС и Япония.

Още в самото начало на статията Тодор Недев прогнозира: БРИКС при благоприятни условия в хода на историята може да стане алтернатива на съвременната западна християнска цивилизация и да измени световния ред, да определи и да даде новия облик на света.

За нас беше много интересно да проследим как

среща на върха на 10-те лидери на страните членки от групата в Казан, столица на Татарстан, на 22–24 октомври 2024 г.

Президентът на РФ Владимир Путин формулира девиза на руското председателство на БРИКС за 2024 г.: Укрепване на многостранността за справедливо глобално развитие и безопасността. Той назова и основните принципи на БРИКС: суверенно равенство, уважение на избора на пътя на развитие на всяка страна с отчитане интересите на партньорите, многополярно мироустройство, честни икономически отношения и колективен отклик към остри проблеми на съвременния свят.

Президентът на РФ Владимир Путин определи формулирането на надеждни международни транспортни магистрали като приоритет на XVI-та среща на върха в Казан на 22-24 октомври 2024 г.

Една от главните теми на предстоящата среща на лидерите на 10-държави е обединяването на БРИКС. За приемане в БРИКС на XVI-та среща на върха в Казан на 22-24 октомври 2024 г. 14 държави са подали заявление за членство: Боливия, Венецуела, Никарагуа, Куба, Демократическа Република Конго, Нигерия, Алжир, Сенегал, Казахстан, Беларус, Виетнам, Тайланд, Бангладеш, Индонезия.

Продължение от 8-а стр.

ФОЛКЛОРНА ГРУПА „ГОРСКА КИТКА“ ПОПУЛЯРИЗИРА И СЪХРАНЯВА ЗА ПОКОЛЕНИЯТА АВТЕНТИЧНИЯ ТРАКИЙСКИ ФОЛКЛОР

НЕЛИ АНАСТАСОВА, ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ТД „СТОЯН МАВРОДИЕВ“, ГР. ТЪРГОВИЩЕ

Фолклорната група за автентичен фолклор „Горска китка“ е създадена през 2006 година към Народно читалище „Светлина 1929 г.“ в село Пресиян, община Търговище. Инициативата за изучаване на песни от тракийския фолклор, е на създателите на групата, които са тракийски потомци, бивши учители и самодейци. Първите им участия по време на селски тържества, празници и конкурси в района, са посрещнати с огромен интерес. Публиката се радва на благозвучието на тракийските песни и аплодира бурно техните изпълнители.

Екатерина Димитрова, която е художествен ръководител, приобщава дъщеря си, внучката Мария, Магдалена и нейните приятелки, учителката Славка Драганчева, Тодорка Христова, Анифе Исмаилова, Нефизе Ахмедова, Верка Георгиева, Мария Иванова, Милка Ангелова, певици – самодейци от селото и града. Част от тях са членове на Тракийско дружество „Стоян Мавродиев“ в гр. Търговище и участват в групата с желание да популяризират тракийското песенно богатство. Независимо от житейските трудности, изпълнителите продължават да пеят и постигат признание за своето песенно изкуство.

Групата се е развивала на приливи и отливи, в зависимост от възможностите за работа и живот, но участниците в нея винаги заедно са изучавали и записвали песните от възрастните жени в селото и района. Песните, с които участват на конкурси са изцяло автентичен фолклор. Автентични са и тракийски носии, наследени от

майки и баби от селото.

Групата за автентичен фолклор „Горска китка“ от село Пресиян, е носител на 15 златни, 7 сребърни, 2 бронзови отличия, 10 купи, статуетки, плакети и грамоти, спечелени от участия в празници и фолклорни фестивали в Рибарица (2008), „Празници на тракийската песен в Свиленград“, Фестивал „От Дунав до Балкана“ в гр. Борово (2009), „Сребърни пафти“ и Еврофолк-Велико Търново (2013), „Еврофолк“ гр. Хисаря (2015), индивидуално участие на Екатерина Димитрова в Поморие (2015), Петропавловски събор „Велико Търново“ (2017), събори в селата Царевец, Свицовско, Писарево и Медовина (2018), Международен фестивал „Сребърни пафти“ в Кюстендил (2018), Национален тракийски фолклорен събор „Богородична стъпка“ (2019), Фолклорен конкурс „С песните на Манол Михайлов“ на Петрова нива, Регионален тракийски събор „Тракия – моя съдба“ в с. Тополи, Варненско (2024) и др.

Групата участва в предаването на телевизия СКАТ „От българско по-българско“, показвайки на зрителите красотата на тракийските песни като част от българското национално богатство.

Изпълненията на фолклорната група са част от тържества и чествания за отбелязване на бележити дати, исторически личности и събития, организирани в село Пресиян и в областта.

Фолклорна група „Горска китка“ работи с възрожденски дух за популяризиране на автентичния тракийски фолклор, стимулира интереса и любовта на българите към културното наследство на тракийските българи, което съхранява за поколенията.

ХАСКОВСКИ ТРАКИЙЦИ ПОДРЕДИХА ПЪСТРА ЛЯТНА ИЗЛОЖБА

Членове на Тракийско дружество „Георги Сапунаров“ и на читалище „Тракия 2008“ в Хасково подредиха изложба под мотото „От близо и далеч“. Изложените експонати – пощен-

ски картички, магнити и сувенири, могат да бъдат разгледани в тракийския дом.

Колекцията е събирана по време на пътувания на членовете на дружество-

то и на читалището в страната и зад граница. Картичките с изгледи и магнитите са от над 10 държави. Има и такива от екзотични дестинации като островите Бали и Мавриций. Не липсват

и изображения на градове и курорти в България, а също миниатюрни икони.

Изложбата „От близо и далеч“ е част от лятната програма на дружеството и на читалище „Тракия – 2008“.

Снимки: БТА

НОВО ИЗСЛЕДВАНЕ ЗА ТРАКИЙСКИТЕ БЕЖАНЦИ

ДОЦ. Д-Р ВАНЯ СТОЯНОВА

На 11 юли 2024 г. в Бургас състои премиера на книгата на Иванка Делева „Бежанският въпрос в българо-турските отношения и установяването на източнотракийски бежанци в България през периода 1913–1925 г. (по примера на Бургаска област)“. Авторката е уредник в Регионалния исторически музей – Бургас и в наскоро успешно защити изследването си като докторска дисертация, след което то бе публикувано от престижното издателство „Проф. Марин Дринов“ на Българската академия на науките. Събитието се проведе в двора на Етнографския музей при голям интерес от страна на колеги и приятели, представители на бургаската културна общественост, наследници на тракийски бежанци.

Директорът на РИМ – Бургас д-р Милен Николов изтъкна качествата на Иванка Делева като професионалист и колега. Доц. Ваня Стоянова от Института за исторически изследвания при БАН и научен секретар на ТНИ представи основните достойнства на монографията. Накрая авторката сподели мотивите, които са я накарали да пристъпи към изследването, разказа за трудностите, които са го съпътствали и благодари на всички, които са ѝ помагали в това начинание.

Независимо от обемистата литература по проблемите на бежанците, досега в българската историография липсваше едно цялостно, самостоятелно проучване върху установяването на източнотракийските бежанци в Бургаска област в контекста на българо-турските отношения в периода 1913–1925 г. Трудът на Иванка Делева успешно запълва тази празнина и се явява принос както в българската, така и в балканската историография по темата. На двете основни направления в изследването: международно-правната рамка и вътрешно-политическата нормативна уредба на бежанския проблем в България, от една страна и движенията на бежанците, процесът на тяхното настаняване и адаптация, от друга, съответства и избраната от авторката структура на книгата. Тя се състои от увод, две части, всяка от които с по две глави, заключение и приложения. Този подход е подчинен на принципа от общото към частното, от глобалното към локалното и дава своя положителен резултат.

В първата глава авторката анализира българо-турските отношения и двустранни споразумения, в това число Цариградския договор от 16/29 септември 1913 г., Одринското съглашение от 2/15 ноември същата година и Ангорският договор от 5/18 октомври 1925 г. Макар и не веднъж коментирани в историографията, тук те са анализирани от гледна точка на застъпената в тях бежанска проблематика. Внимание заслужава оценката ѝ за Одринското споразумение като първи опит в международната практика за налагане на принудителната размяна на население като средство за регулиране на конфликти на етническа и религиозна основа. Пов-

торена в българо-гръцката конвенция за „доброволна“ размяна на население от 1919 г., затвърдена като задължителна в гръцко-турската конвенция от 1923 г., съпътстваща Лозанския договор, тази практика, впоследствие е отричана и заклеймявана и все пак прилагана спрямо милиони.

Втората глава на първата част е посветена на бежанския въпрос в законодателството на България през периода 1913–1925 г. Като прави преглед на законодателните инициативи Делева достига до верния извод за липсата на цялостна, повсеместна и последователна бежанска политика на България. И тук, както и в международен план, намеренията и действията на управляващите се колебаят между мерките за временно настаняване на бежанците с оглед на евентуалното им завръщане и действия за постоянното им устройване в България. Макар и прилагани ad hoc до началото на 20-те години на XX век, тези законодателни инициативи прокарват пътя към осъществяването на цялостна програма по бежанския въпрос. Интерес представляват проследените политическите деба-

Снимката на корицата: „Прокарване на път през Папарус (днес кв. Сарафово) през 20-те години на XX век“, съхранявана в Държавен архив – Бургас

ти при обсъждането на законодателните решения, за които Иванка Делева цитира многозначителни изказвания на политици от епохата, които дават на читателя представа за политическия манталитет на управляващите, но също така

за заселване. Подробно и нагледно тя разкрива териториалното разпределение на бежанците в Малкотърновски, Василиковски, Созополски, Бургаски, Анхиалски, Айтоски, Карнобатски и Карабунарски райони. Прави разбор

оживяват иначе суховатата нормотворческа материя.

Изцяло с приносен характер е втората част на монографията, озаглавена „Установяването на източнотракийски бежанци в България през периода 1913–1925 г. (по примера на Бургаска област)“. Първата глава в нея разглежда териториалното разпределение и числеността на източнотракийския бежански поток към Бургаска област в посочения период. Става дума за близо 30 000 бежанци, от 56 селища, които усядат в 14 български населени места. Авторката анализира политическите, икономическите, природо-географските, демографските и социално-психологически фактори, които оказват влияние за избора на район

на всеки един от тях с оглед на неговите природни и стопански характеристики, както и на местата, от които идват бежанците. Проследява посоките на движението им, процеса на настаняване и оземляване. За целта авторката е обработила огромно количество фактологичен материал, който е подробно и внимателно изучен и систематизиран и представен на читателя текстово и нагледно – с карти, диаграми и фотоси.

Иванка Делева установява, че бежанското население в Бургаска област съставлява 47.2% от общия брой източнотракийски българи, придошли в България, което превръща Бургаския регион в основен приемник на този тип бежански поток, а резултатите от изследването придават на направените обобщения общовалидна стойност за анализа и оценката на миграционните процеси на българите бежанци в периода 1913–1925 г.

Във втората част на втора глава авторката разглежда поселенията на източнотракийските бежанци в областта, тяхното формиране, устройство и организация; типове жилища за отделните селища, инфраструктурата, благоустройството и пр. Това тя прави на базата на изключително богат емпиричен материал и в заключение констатира, че изградените бежански поселения са „своеобразен феномен в националната ни селищнообразуваща система“. От своя страна, източнотракийските бежанци допринасят за съживяването на определени райони и адаптирайки се към новата среда, спомагат за положителната ѝ промяна.

Монографията е изградена върху впечатляващата и разнообразна изворова база. В научен оборот са вкарани множество неизползвани досега архивни източници. Заедно с пространната библиография, нормативните документи, теренните проучвания, статиите от периодичния печат и интернет източниците те изчерпват съществените извори по темата.

Трудът заслужава висока оценка и в методологично отношение. В основата си той е историческо съчинение, в което водещ е историческият подход. Същевременно, то е и интердисциплинарно изследване, в което умело се ползват методи от областта на социално-икономическата и природна география, историческата демография, етнологията, статистиката. Текстът е обогатен с нагледен материал, който допълва аналитичната му част и подчертава направените сравнения и изводи.

Иванка Делева се изявява като задълбочен изследовател и познавач на проблематиката, свързана с тракийската емиграция в България. Нейното проучване има значение не само за уплътняване на историческото познание, но също така за съхраняване и подхранване на историческата памет и национална идентичност. Книгата представлява интерес както за специалистите, така и за широката публика, а в лицето на наследниците на тракийските бежанци ще намери своите верни читатели.

ТРАКИЙЦИ ПОЧЕТОХА БЕЗСМЪРТНОТО ДЕЛО НА АПОСТОЛА

На 18 юли 2024 г. се навършиха 187 години от рождението на Васил Иванов Кунчев – Левски (1837-1873), български революционер, основател на Вътрешната революционна организация, председател на Българския революционен централен комитет и идеолог на национално-освободителното движение. Известен като Апостол на свободата, заради разработването на стратегия за освобождението на България от османско владичество, той мечтае за чиста и свята република, в която всички да имат равни права, независимо от етническата си и религиозна принадлежност.

Със своята отдаденост на делото за освобождението на България от османско владичество, на което посвещава живота си, той се превръща в символ на безсмъртието и пример за родолюбие.

Животът и делото на големия български революционер са вдъхновявали тракийци в борбите им за национално освобождение. Техните потомци, обединени в Съюз на тракийските дружества в България почитат Левски като национален символ, чиито живот и дело се открояват по начин, присъщ на гений, за когото свободата и любовта към българския народ и Отечеството стоят над всичко.

Представители на СТДБ и ТНИ положили цветя пред паметника на Левски в столицата.

Честито!

Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България и редакционната колегия на вестник „Тракия“ честити на рождениците на Съюза през месец август:

Алексей Беленкий – София 7 август 1965 г.

Милка Ковачева – Карнобат 7 август 1937 г.

Георги Анастасов – Асеновград 7 август 1960 г.

Плума Димитрова – Осеново 18 август 1968 г.

Нели Кондузова – Ивайловград 12 август 1959 г.

Маринка Грудева – с. Ген. Инзово. 20 август 1955 г.

Божанка Богданова – София 20 август 1950 г.

Михаил Димитров – Любимец 26 август 1967 г.

Димитър Пантелеев – София 27 август 1946 г.

Тони Вашков – Плевен 27 август 1962 г.

ОТЧЕТНО-ИЗБОРНО СЪБРАНИЕ НА ТД „ТРАКИЯ“ В ГР. ЯМБОЛ

На 18 юли т.г. се проведе отчетно-изборно събрание на Тракийско дружество „Тракия“, гр. Ямбол.

Събранието протече при следния дневен ред:

1. Отчет за дейността на дружеството за 2019–2024 г.
2. Финансов отчет 2019–2024 г.
3. Избор на ново ръководство

Като гост от Съюза на тракийските дружества в България присъства председателят Кр. Премянов, който приветства тракийци и пожела успешна работа на събранието.

Задълбочен, аналитичен доклад за дейността на дружеството през периода 2019–2024 г., изнесе Михаил Вълв. По време на последвалата дискусия беше констатирано, че през отчетния период ръководството и членовете на ТД „Тракия“ са организирани и провеждали патриотична и културно-просветна дейност, свързана с тракийската кауза, участвали са в провеждането на национални тракийски събори, поклонения, чествания на исторически дати и са спазвали Устава на Съюза.

Участниците в събранието приеха доклада за дейността и финансовия отчет за 2019–2024 г. За председател на дружеството беше преизбран Михаил Вълв. За подгласници: Атанас Вълкинов, Мария Николаева Димитрова, Димитър Стойков Маджаров. В Управителния съвет бяха избрани: Ангел Господинов Ангелов, Васил Тодоров Бъчваров, Димитър Иванов Лахтев, Иванка Христова Момчева, Илия Кръстев Илиев, Станислав Костов Иванов, Стоянка Кънчева Влайкова, Юлия Иванова Върбанова.

За членове на Контролния съвет събранието избра: Мария Костова Маркова, Елена Димитрова Сотирова, Янка Великова Атанасова, Стоянка Колева Кръстева.

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7А, тел.: 02/987 48 96

Абонирайте се!

Каталожен
номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: Главен редактор д-р Ваня ИВАНОВА, чл.-кор. на БАН проф. Васил ПРОДАНОВ, чл. кор. на БАН Иван ГРАНИТСКИ, д-р Динко СТРАНСКИ, Мария БОЖКОВА, Хубен СТЕФАНОВ; Тодор КОРУЕВ] Дизайн: Мария БУДЕВА; e-mail: stdb_sofia@abv.bg, факс: 02/987 57 53

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

КОРЕСПОНДЕНТИ: Димитринка СМОЛЕВА (София) 0886 746 044; Христо ХРИСТОВ (Варна) Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) 076/60 13 67; Радостина ПРАМАТАРОВА (Средец); Стефан МИЛЕВ (Маджарово); Веска ЛАМБОВА (Шумен) 0877 71 85 03; Светла ЧЕРНОГОРОВА (Сливен); Донка ДИМОВА (Карнобат) Златка МИХАЙЛОВА и Анета ГЕОРГИЕВА (Хасково) 0894 044 420; Мария ИВАНОВА (Ямбол) Светлана ПЕЕВА и Валя ГЕОРГИЕВА (Поморие); Недка ОНОВА (Крумовеград).

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака).

ГЕОСТРАТЕГИЯТА И ВИЗИЯТА ЗА БЪДЕЩЕТО НА ЧОВЕШКАТА ЦИВИЛИЗАЦИЯ В ТВОРЧЕСТВОТО...

Продължава от 3-а стр.

БРИКС демонстрира нов модел на глобално развитие, моделът на многополярния свят, позволяващ да се балансира и да се търси баланса на различните интереси.

Страните от БРИКС са основна движеща сила на глобалното икономическо развитие, като „поотделно и общо разполагат с най-важните и основни природни и икономически ресурси на планетата.

От това кратко изложение и направените изводи от почетен професор Тодор Недев се вижда убедително, че неговите научни прогнози се потвърждават в реалния живот. Ето още няколко примера за доказателство:

На 11 септември 1990 президентът на САЩ Джордж Буш-старши произнесе пред двете палати на Конгреса реч, озаглавена „Към нов световен ред“ („Toward a New World Order“).

34 години по-късно от тази забележителна реч на Джордж Буш-старши, на срещата на държавните глави на страните-членки на ШОС (Шанхайската организация за сътрудничество) на 4 юли 2024 г. в Астана, столицата на Казахстан, президентът на РФ Владимир Путин заяви, че многополюсният свят вече е реалност и подчерта ролята на ШОС и БРИКС в оформянето на новия световен ред!

Днес новият световен ред е ориентиран към Изтока!

Убедително виждаме как прогнозите на Тодор Недев се сбъдват и той утвърди името си като геостратег и визионер за бъдещето на човешката цивилизация! Тук е мястото да изразим нашата признателност и нашето възхищение от способността на юбиляра почетния професор Тодор Недев Недев да съставя научни прогнози, които се сбъдват и реализират в живота!

IV. Дисертация за присъждане на научната степен „Доктор на социологическите науки“:

Тема на дисертационния труд: Социално-поли-

тическите процеси в глобализацията се свят: отношението труд-капитал. 2005, Санкт-Петербург.

Тодор Недев Недев. Социално-политическите процеси в глобализирующемся мире: отношение труд – капитал. 2005, Санкт-Петербург.

Научният труд е изпълнен и приет в катедра „Международни отношения и политология“ на ВСУ „Черноризец Храбър“.

Научен консултант е професор Елиът Николов, доктор на философските науки, от ВСУ „Черноризец Храбър“.

<https://elitnikolov.com/>

Официални опоненти:

Доктор на икономическите науки, професор Иван Степанович Панченко;

Доктор на философските науки, професор Василий Яковлевич Ельмсев;

Доктор на социологическите науки, професор Александр Васильевич Тихонов;

Научен секретар на дисертационния съвет доктор социологическите науки Иванов Д.В.

Водеща научна организация: Морски технически университет, Санкт-Петербург.

Дисертацията е защитена на 27 декември 2005 г. в Санкт-Петербургския държавен университет по специалност 23.00.02 – политически институти, етнополитическа конфликтология, национални и политически процеси и технологии пред Дисертационен съвет Д 212.232.06 за присъждане на научната степен „Доктор на социологическите науки“ във факултета по социология на СПбГУ, ауд. 205.

Читателите могат да се запознаят с пълния обем на автореферата и дисертацията на редица електронни адреси:

АВТОРЕФЕРАТ:

https://new-disser.ru/_avtoreferats/01004070130.pdf?ysclid=lyfhvwxht713336087

https://new-disser.ru/_avtoreferats/01004070130.pdf?ysclid=lyfh67202u107086636

<https://viewer.rsl.ru/ru/rsl01003041367?page=1&rotate=0&theme=white>

Тодор Недев Недев. Социално-политическите процеси в гло-

бализирующемся мире: отношение труд – капитал. 2005, Санкт-Петербург.

ДИСЕРТАЦИЯ:

Дисертация

<http://www.dslib.net/polit-instituty/socialno-politicheskie-processy-v-globalizirujuwemsja-mire.html?ysclid=lyfi0o72lw262191409>

<https://www.dissercat.com/content/sotsialno-politicheskie-protsessy-v-globaliziruyushchetsya-mire-otnoshenie-trud-kapital?ysclid=lyfhxx53h3498576366>

<https://www.dissercat.com/content/sotsialno-politicheskie-protsessy-v-globaliziruyushchetsya-mire-otnoshenie-trud-kapital?ysclid=lyfgvqp99c520526864>

Тодор Недев Недев. Социално-политическите процеси в глобализирующемся мире: отношение труд – капитал. 2005, Санкт-Петербург.

Огромно достойнство на дисертационния труд е това, че дисертацията е публикувана от Тодор Недев в две монографии:

1. Геополитика. Бъдещето на човечеството. У н . изд. В С У , 2001, 20 п.к.

2. Глобализирующийся мир: бедность, богатство, терроризм. У н . изд., В С У , 2005, 6 п.к.

Освен това части от дисертационното изследване са публикувани в 15 научни издания в България и чужбина.

V. Дисертация за присъждане на научната степен „Доктор на политическите науки“:

<https://famous-scientists.ru/dissertation/11104?ysclid=lxxyofax8z1241457486>

<http://disus.ru/r-politologiya/229378-1-otnosheniya-trud-kapital-sovremennom-mire-kak-politicheskiy-process.php?ysclid=lxq0x3ro86495337129>

Тодор Недев Недев. Отношения труд-капитал в современном мире как политический процесс.

Дисертацията е защитена на 2 ноември 2011 година от 14:00 часа на заседание на Дисертационния съвет Д.002.011.03 при Института по социология на Руската академия на науките, 117218, Москва, ул. Кржижановского, 24/35, корп. 5, ауд. 323.

Научен консултант – доктор философските наукш, професор, член-кореспондент на РАН Дмитриев Анатолий Васильевич

Официални опоненти:

доктор на политическите науки, професор Алисова Любовь Николаевна

доктор политическите науки, професор Залысин Игорь Юрьевич

доктор социологическите науки, професор Тихонов Александр Васильевич

Научен секретар на дисертационния съвет, кандидат на историческите науки В. К. Коломиец

Читателите имат възможност да се запознаят с пълния обем на автореферата от 51 страници:

https://new-disser.ru/_avtoreferats/01005088497.pdf?ysclid=lxo4ks53w31348754

https://new-disser.ru/_avtoreferats/01005088497.pdf?ysclid=lxoywmjv61507578540

Водеща организация - Руски университет за дружба между народите, Москва

<https://www.rudn.ru>

<https://eng.rudn.ru>

Едно от големите достойнства на дисертационния труд са фундаменталните седем монографии, издадени от автора Тодор Недев Недев преди защитата:

1. Геополитика. Бъдещето на човечеството. Ун. изд. ВСУ, 2001, 20 п.л. (на българском език) 415 с.

2. Глобализирующийся мир: бедность, богатство, терроризм., Ун. изд., ВСУ 2005, 6,75 п.л. (на руском език) 116 с.

3. Труд, капитал – в глобализирующемся мире, Изд-во, Парадигма, С. 2007, 19 п.л. (на руском език) 302 с.

4. Социал-либеральное возрождение в Европе и Болгарии, Серия Знание, В. 2007, 6, 25 п.л. (на руском и българском език) 98 с.

5. Болгария в Европейском союзе и глобализирующийся мир, Ун. изд., ВСУ 2009, 19 п.л. (на българском език) 299 с.

6. Эволюция труда и капитала и генезис экономики и общества знаний, В, 2010. / на руском яз./ 172 с.

7. Отношение труд-капитал в современном мире как политической процесс, М. С. изд. Парадигма, 2011, 350 стр.

Заедно с това преди защитата са публикувани 34 статии по темата в научни списания, съгласно изискванията на Висшата атестационна комисия.

Тодор Недев Недев е награждаван с множество ордени, медали, грамоти и сертификати за научни приноси и обществено-патриотична активност!

Да честитим 80-та годишнина на почетния професор Тодор Недев Недев от Варна и да му пожелаем крепко здраве и творческо дълголетие, много обич, щастие, радост и късмет!